

Seat No. : _____

TB-111

April-2013

B.A. Sem.-IV

Sociology (EC-I-212)

(Sociological Thinkers)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

(2) જમણી બાજુ માર્ક દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

1. પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(A) સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતનો અર્થ અને સ્વરૂપ જણાવો. 7

અથવા

ઓગસ્ટ કોમ્ટનું જીવનકાર્ય જણાવો.

(B) મેકસવેબરનું સમાજશાસ્ત્રીય પ્રદાન જણાવો. 7

અથવા

ઓગસ્ટ કોમટે જણાવેલું વિજ્ઞાનનું વર્ગીકરણ દર્શાવો.

2. પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(A) પ્રત્યક્ષવાદ વિશે માહિતી આપો. 7

અથવા

રાજકારણ-વ્યવસાય તરીકે સમજાવો.

(B) ઓગસ્ટ કોમ્ટના સામાજિક ગતિશાસ્ત્ર વિશે સમજૂતી આપો. 7

અથવા

ધર્મના સમાજશાસ્ત્ર વિશે વેબરના ખ્યાલો ટૂંકમાં ચર્ચો.

3. ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે ચાર) : 16

(1) સમાજશાસ્ત્રીય ચિંતનનું સ્વરૂપ

(2) ઓગસ્ટ કોમ્ટ – ધાર્મિક સ્તર

(3) આદર્શ પ્રકાર

(4) સામાજિક સ્થિતિશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ

(5) ઔદ્યોગિક મૂડીવાદ

(6) ઓગસ્ટ કોમ્ટનું સમાજશાસ્ત્રીય પ્રદાન

4. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

12

- (1) સામાજિક ક્રિયાનો અર્થ જણાવો.
- (2) ત્રણ સ્તરના નિયમમાં સમાવિષ્ટ મુખ્ય ત્રણ સ્તર જણાવો.
- (3) સત્તાનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.
- (4) નોકરશાહીની વ્યાખ્યા આપો.
- (5) ઓગસ્ટ કોમ્ટના મતે આધિભૌતિક સ્તર એટલે શું ?
- (6) ઔદ્યોગિક મૂડીવાદનો અર્થ આપો.

5. (A) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

8

- (1) _____ ની ગણના કેટલાક વિદ્વાનો ક્લાસિકલ સમાજશાસ્ત્રી તરીકે કરે છે.
(વેબર, કોમ્ટ, મર્ટન)
- (2) _____ સાલમાં ‘ધી હિન્દુ સોશિયલ સિસ્ટીમ’ પુસ્તકનો અનુવાદ થયો હતો.
(1950, 1951, 1906)
- (3) _____ એ મેક્સવેબરના “રાજકારણ એક વ્યવસાય” પરના વિચારોનું વિશ્લેષણ કર્યું છે.
(પૃથ્વીરાજ ચૌહાણ, બ્રિજરાજ ચૌહાણ, એચ.એચ. ગિર્થ)
- (4) નોકરશાહી સંગઠન _____ સિદ્ધાંતોના આધારે રચાયેલું હોય છે.
(બુદ્ધિયુક્ત, ચિંતનયુક્ત, વિકાસયુક્ત)
- (5) _____ સમાજ અંગેના સામાન્ય નિયમો સ્થાપિત કરવાના તુલનાત્મક અભ્યાસોનો આધાર કે પાયો બની શકે નહીં.
(ગતિશાસ્ત્ર, નોકરશાહી, આદર્શ પ્રકાર)
- (6) કોમ્ટના મતે _____ એ સર્વોચ્ચ વાસ્તવિકતા છે.
(ઈશ્વર, માનવતા, વિશ્વાસ)
- (7) પ્રોટેસ્ટન્ટ આચારશાસ્ત્રનો _____ સાથે સંબંધ છે.
(ઔદ્યોગિક મૂડીવાદ, નોકરશાહી, સત્તા)
- (8) કોમ્ટના સૌથી જાણીતા ગ્રંથ “Positive Philosophy” નું લેખન કાર્ય _____ વર્ષના પરિશ્રમને અંતે પુરું થયું હતું.
(10, 9, 12)

(B) જોડકા જોડો :

6

A	B
(1) જડત્વવાદ (Fetishism)	(a) મેક્સ વેબર
(2) સમાજશાસ્ત્ર માટેની પરિભાષા	(b) ઓગસ્ટ કોમ્ટ
(3) સાયમન	(c) સામાજિક ભૌતિકશાસ્ત્ર
(4) વાસ્તવિક તથ્યો સાથે સંબંધિત	(d) દર્શનશાસ્ત્ર
(5) વિજ્ઞાનોનું વર્ગીકરણ	(e) ત્રણ સ્તરનો નિયમ
(6) ધર્મ અને અર્થવ્યવસ્થા	(f) પ્રત્યક્ષવાદ

Seat No. : _____

TB-111
April-2013
B.A. Sem.-IV
Sociology (EC-I-212)
(Sociological Thinkers)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) **All** the questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate marks.

1. Answer the following questions :

(a) Explain the meaning and nature of Sociological Theory. 7

OR

Explain the life and work of Auguste Comte.

(b) Mention Sociological contribution of Max Weber. 7

OR

Mention the Classification of science as presented by Auguste Comte.

2. Answer the following questions :

(a) Explain positivism. 7

OR

Explain politics as a vocation.

(b) Explain social statics as discussed by Auguste Comte. 7

OR

Discuss in brief Weber's views about Sociology of Religion.

3. Write short notes (any **four**) : 16

(1) Nature of sociological thinking

(2) Auguste Comte – Religious stage

(3) Ideal type

(4) Nature of Social Statics

(5) Industrial Capitalism

(6) Sociological contribution of Auguste Comte

4. Answer the following questions briefly : 12
- (1) Meaning of Social Action.
  - (2) Main three stages in Law of three stages.
  - (3) Explain Authority.
  - (4) Define bureaucracy.
  - (5) What is metaphysical stage, according to Auguste Comte ?
  - (6) Explain meaning of Industrial Capitalism.

5. (a) Fill in the gaps with proper word : 8
- (1) _____ is considered as classical sociologist by some learned men.
(Weber, Comte, Merton)
  - (2) 'The Hindu Social System' was translated in _____.
(1950, 1951, 1906)
  - (3) Views of Weber on "Politics as Vocation" has been analysed by _____.
(Prithviraj Chouhan, Brijraj Chouhan, H.H. Girth)
  - (4) Bureaucratic organization is based on the principles of _____.
(intelligence, thoughtful, progressive)
  - (5) In order to establish general rules comparative studies of society _____ cannot become base.
(dynamics, bureaucracy, ideal type)
  - (6) According to Comte _____ is the topmost reality.
(God, humanity, trust)
  - (7) Protestant ethics is connected to _____.
(industrial capitalism, bureaucracy, authority)
  - (8) Comte's writing of his famous book "Positive Philosophy" was completed after hard work of _____ years.
(10, 9, 12)

- (b) Match the following : 6
A	B
(1) Fetichism	(a) Max Weber
(2) Definition of Sociology	(b) Auguste Comte
(3) Simon	(c) Social Physics
(4) Related to real facts	(d) Philosophy
(5) Classification of Sciences	(e) Law of three stages
(6) Religion and economic	(f) Positivism